

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสารสนเทศมีการพัฒนาก้าวหน้าไปอย่างมาก คอมพิวเตอร์จึงเข้ามามีบทบาทในการอำนวยความสะดวกต่อชีวิตประจำวันของมนุษย์ ทำให้การดำรงชีวิตเปลี่ยนแปลงไปในทุก ๆ ด้าน การทำงานต่าง ๆ จากเดิมใช้แรงงานมนุษย์ก็ได้รับการปรับเปลี่ยนมาใช้ระบบคอมพิวเตอร์ควบคุมสั่งการแทนเทคโนโลยีที่มีอยู่เดิมเพื่อให้มีความรวดเร็วและแม่นยำขึ้น ไม่ว่าจะเป็น การผลิตในโรงงานอุตสาหกรรม การติดต่อสื่อสารคมนาคม การเกษตร การจัดเก็บข้อมูลการรักษาพยาบาล ก็ได้มีการนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ทั้งสิ้น และที่สำคัญที่สุดคือในการทำธุรกรรมทางการเงินของประชาชนในปัจจุบัน ล้วนดำเนินการผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลส่วนตัว ชื่อบัญชีผู้ใช้และรหัสผ่านในการทำธุรกรรมโอนเงินผ่านบัญชีธนาคารที่เก็บไว้ในเครื่องของผู้ใช้เอง หรือแม้แต่เลขที่บัญชีหรือหมายเลขบัตรอิเล็กทรอนิกส์ก็ถูกเก็บไว้ในเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของธนาคารที่เชื่อมต่อโยงไปทั่วโลก จึงเห็นได้ว่าคอมพิวเตอร์ล้วนมีบทบาทในชีวิตประจำวันมนุษย์อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ขณะที่ประเทศไทยและโลกกำลังเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ก็ได้มีการพัฒนารูปแบบไปพร้อมกันด้วย นำเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพและทันสมัยมาใช้ ทำให้การกระทำความผิดที่ซับซ้อน มีความเสียหายเป็นวงกว้าง และยากต่อการจับกุม จากอาชญากรรมที่เป็นลักษณะภายในประเทศที่เกี่ยวกับทรัพย์สินจำนวนไม่มากนัก กลายเป็นอาชญากรรมข้ามชาติที่มีผลตอบแทนมหาศาล และได้มีการนำเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด มาปกปิดแหล่งที่มาแล้วเปลี่ยนแปรสภาพให้เสมือนกับเป็นเงินที่ได้มาโดยชอบด้วยกฎหมาย เรียกว่ากระบวนการฟอกเงิน

การประกอบอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ได้ก่อให้เกิดความเสียหาย กระทบกระเทือนต่อความมั่นคง สังคม และเศรษฐกิจของประเทศจำนวนมหาศาล อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์จึงจัดเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่จะต้องป้องกันและปราบปรามให้หมดสิ้นอย่างรวดเร็ว เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน พ.ศ. 2550 ประเทศไทยจึงตราพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 18 กรกฎาคม 2550 มาจนถึงปัจจุบัน

ภายหลังจากราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 มีผลบังคับใช้การกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ก็มีได้ลดน้อยลง แต่กลับมีปริมาณมากขึ้นเรื่อย ๆ มีการพัฒนารูปแบบของการกระทำความผิดที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น ทั้งยังมีผลตอบแทนเกี่ยวข้องกับทรัพย์สินสูง มีการเกี่ยวโยงกับผู้กระทำความผิดในต่างประเทศ แต่เมื่อสามารถจับผู้กระทำความผิดได้แล้ว ก็ไม่สามารถดำเนินการริบทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดได้ เนื่องจากผู้กระทำความผิดได้ทำการจำหน่าย จ่าย โอน หรือเปลี่ยนสภาพไปเป็นอย่างอื่นแล้ว

จากปัญหาดังกล่าว วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงมุ่งศึกษาถึงการกำหนดให้ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ตามกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เพื่อให้สามารถนำมาตราการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมาบังคับใช้ในการติดตามทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดที่ผ่านกระบวนการฟอกเงินมาแล้วได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าทรัพย์สินนั้นจะมีการจำหน่าย จ่าย โอน หรือเปลี่ยนสภาพไปกี่ครั้งและไม่ว่าจะอยู่ในความครอบครองของบุคคลใด โอนไปเป็นของบุคคลใด หรือปรากฏหลักฐานทางทะเบียนว่าเป็นของบุคคลใดก็ตาม ก็สามารถดำเนินการริบทรัพย์สินดังกล่าวได้ทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีโทษทางอาญฐานฟอกเงินตามกฎหมายฟอกเงินซึ่งทำให้สามารถนำตัวอาชญากรรมมาลงโทษได้แม้ไม่สามารถพิสูจน์ความผิดหลักที่อาจทำได้ยากกว่าก็ตาม

ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า หากมีการบัญญัติให้ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ตามกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ให้เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน จะทำให้การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์มีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถตรวจจับจรรยาบรรณทางการเงินของอาชญากรรมทั้งในประเทศและอาชญากรรมข้ามชาติให้หมดสิ้นไปในที่สุด

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงลักษณะความผิดมูลฐานและหลักการของกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศไทยและของต่างประเทศ
2. เพื่อศึกษาถึงหลักกฎหมายของพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์รวมทั้งศึกษาถึง ปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ในปัจจุบัน
3. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ถึงความเป็นไปได้ในการนำเอามาตรการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมาใช้ในการป้องกันและปราบปราม การกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

4. เพื่อกำหนดแนวทางและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในโอกาสต่อไป

1.3 สมมติฐานของการศึกษา

ถึงแม้ว่าประเทศไทยในปัจจุบันจะได้มีการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 แต่การกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ในปัจจุบันยังมีปริมาณเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจและสังคมส่วนรวมเป็นอย่างมาก จึงต้องมีการบัญญัติความผิดดังกล่าวเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเพื่อดำเนินการประกอบอาชญากรรมและจัดการกับเงินหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดหรือองค์กรอาชญากรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ศึกษาถึง หลักเกณฑ์และสาระสำคัญของพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 อีกทั้งยังศึกษาถึงแนวความคิดต่างประเทศและประเทศไทยในการกำหนดความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ตลอดจนผลกระทบที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมและแนวทางในการกำหนดให้การกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ศึกษาวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยค้นคว้าจากเอกสารที่เกี่ยวข้องจากหนังสือ ตำรา ตำบทยกกฎหมาย บทความ วารสารทางวิชาการ รายงานการวิจัย คำพิพากษาที่เกี่ยวข้องทั้งของไทย และต่างประเทศ รวมทั้งข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงลักษณะความผิดมูลฐานและหลักการของกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศไทยและของต่างประเทศ
2. ทำให้ทราบถึงหลักกฎหมายของพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์รวมทั้งศึกษาถึง ปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ในปัจจุบัน
3. ทำให้ทราบถึงความเป็นไปได้ในการนำเอามาตรการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมาใช้ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์
4. ทำให้ทราบแนวทางและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในโอกาสต่อไป